

Innovatie in de fysiotherapie: een must!

TEKST: HANS VAN HERWAARDE
BEELD: WIM VAN IJZENDOORN

Wat is innovatie? Wie bij Wikipedia zoekt, ziet dat innovatie draait om het invoeren van nieuwe ideeën, goederen, diensten en processen. Fysiotherapiepraktijken moeten ook innoveren. Door de marktwerking in de zorg worden zij gedwongen zich aan te passen aan de veranderende vragen van patiënten, verwijzers en zorgverzekeraars. Zij kunnen zich onderscheiden door nieuwe behandelingen of nieuwe methodes toe te passen met oog voor de patiënt en voor de kwaliteit.

Joep van Poppel is eigenaar van Fysiotherapie & Manuele therapie praktijk Lopik. De praktijk bestaat sinds 2002 en is sinds mei 2009 gecertificeerd volgens de normen van HKZ-ISO 9001. De praktijk kent de volgende specialisaties: manuele therapie, kindersfysiotherapie, sportfysiotherapie, fysiotherapie bij hart-, long- en vaataandoeningen, en bekkentherapie. Joep omschrijft zijn praktijk als een innovatieve praktijk. "Wij werken volgens de nieuwste evidentie en stimuleren patiënten actief mee te werken aan hun herstel." Om het innovatieve karakter van zijn praktijk verder uit te bouwen, heeft Joep Patricia de Bruijn aangesteld als kwaliteitscoördinator. "Wij vinden het belangrijk dat alle collega's hun kennis up to date houden. Wij hebben dan ook regelmatig vakinhoudelijk overleg. We presenteren dan bijvoorbeeld een casus, waarin we een KNFG-richtlijn toepassen. Verder coacht Patricia stagiaires en beginnende collega's en stimuleert hen tot het gebruik van meetinstrumenten. "In het patiëntvolgsysteem moet dat zo volledig mogelijk gebeuren en dat is niet voor iedereen een tweede natuur." Ook is

Patricia verantwoordelijk voor het uitvoeren van de interne audits.

Specialiseren is belangrijk

In de fysiotherapiepraktijk van Joep van Poppel is multidisciplinair werken belangrijk. Joep: "Dat betekent dat je je op je eigen werkveld moet specialiseren. Alleen dan kun je een goede samenwerkingspartner zijn voor andere disciplines." Voor Joep was de toenemende vergrijzing en daarmee de toename van chronisch zieken de aanleiding om zijn praktijk hier verder op in te richten. Patricia de Bruijn volgt om die reden sinds 2008 de masteropleiding Fysiotherapie bij Chronisch Zieken en Ouderen aan de Hogeschool Leiden. Want, zo meent Joep: "De opleiding

innovatie. Daarnaast moet je in staat zijn om vraagstukken in de zorg te evalueren en om nieuwe kennis te vertalen naar praktijksituaties in de organisatie.

De masteropleiding Fysiotherapie bij Chronisch Zieken en Ouderen geeft ruimschoots aandacht aan het ontwikkelen van deze competenties in de leerlijn innovator. Een persoonlijk verbetertraject, een groepsinnovatieopdracht en een individueel innovatietraject behoren daarbij tot de opdrachten. Patricia koos als persoonlijk verbetertraject voor het implementeren van de richtlijn Parkinson in haar dagelijks handelen.

Innovatieopdracht aan het VUmc

Om te oefenen in de rol van projectleider in een

De opleiding biedt een goede wetenschappelijke onderbouwing van het fysiotherapeutisch handelen bij deze doelgroepen

Patricia de Bruijn

biedt een goede wetenschappelijke onderbouwing van het fysiotherapeutisch handelen bij deze doelgroepen."

Patricia koos na het eerste jaar voor de uitstroomrichting hart/long/vaat. Inmiddels is ze binnen de praktijk de specialist op het gebied van COPD en hartrevalidatie en zij wil zich uiteindelijk ook laten registreren in het register van de Vereniging voor Hart-, Vaat- en Longfysiotherapie (VHVL).

Veel ruimte voor innovatie

Wil je als fysiotherapeut een echte innovator zijn, dan is het belangrijk dat je leert een brug te slaan tussen recente wetenschappelijke inzichten en dagelijkse problemen en uitdagingen in de praktijk. Je moet vertrouwd zijn met de uitkomsten van wetenschappelijk onderzoek en

Joep van Poppel

De competenties van de innovator

Een innovator verzamelt, selecteert en interpreteert informatie die nodig is voor het adequaat professioneel handelen. Dat doet hij op basis van vakliteratuur, patiëntendatabases, via 'journal clubs', 'communities of practices' en andere bronnen.

Hij definieert een innovatieopdracht (bijvoorbeeld een behandelmethodiek, protocol of richtlijn), werkt dit uit in een projectplan en stemt dit plan af op de mogelijkheden van de eigen werksituatie en de ontwikkelingen in de wetenschap en de professie. De innovator pakt de innovatie systematisch aan en kan het gekozen innovatietraject 'evidence based' verantwoorden. Ook voert hij het innovatieplan uit. Tevens ondersteunt hij de implementatie en/of voert de implementatie van het innovatieproduct uit.

Een echte innovator is goed ingevoerd in de gangbare methoden en technieken van toegepast wetenschappelijk onderzoek op het terrein van de gezondheidszorg, evenals het werken in multidisciplinair verband. Hij is in staat een kwalitatief of beschrijvend praktijkonderzoek te doen naar het effect van bijvoorbeeld een (nieuw) behandelprogramma voor chronische ziekten.

Hij benadert een praktijkprobleem op wetenschappelijk verantwoorde wijze door het verrichten van literatuuronderzoek, het analyseren van beschikbare gegevens, het beargumenteren of onderzoeken van mogelijke oplossingen en het formuleren van een relevante onderzoeksvraag. Zo diept hij het praktijkprobleem uit en legt een verband met de persoonlijke waarden en leefwereld van de patiënt. Verder maakt hij de effectiviteit van de gekozen fysiotherapeutische of oefentherapeutische behandeling aannemelijk door literatuur die wetenschappelijk onderbouwd is.

De innovator legt de resultaten van zijn werk wetenschappelijk verantwoord vast in een helder opgebouwd en goed leesbaar verslag en presenteert dit in een helder opgebouwd, goed te volgen voordracht. Dit doet hij niet alleen om de deskundigheid te bevorderen van collega-fysiotherapeuten, oefentherapeuten en verwijzers, maar ook voor zorgverleners uit aanpalende disciplines en leden van patiëntenorganisaties.

Enne...de innovator kan heel goed een vrouw zijn, zoals uit het verhaal van Patricia blijkt!

reële praktijksituatie, voert Patricia momenteel met een groepje medestudenten een innovatieopdracht uit van de sectie Fysiotherapie van het VUmc. Hierbij luidt de opdracht 'de inspanningstolerantie te meten bij centraal neurologische aandoeningen'. Allereerst doet de groep een literatuurstudie naar effectieve uitkomsten om de inspanningstolerantie te meten bij

patiënten met centraal neurologische aandoeningen (CVA, Multiple Sclerose en de ziekte van Parkinson). Vervolgens gaan ze aan de slag met het ontwikkelen van een meetprotocol en een implementatiestrategie. Daarna volgt de implementatie van het meetprotocol en de evaluatie van de implementatie aan de hand van prestatie-indicatoren.

Een innovator verzamelt, selecteert en interpreteert informatie die nodig is voor het adequaat professioneel handelen

Procesmatig creëren

De opdracht wordt uitgevoerd aan de hand van de methode Procesmatig Creëren (Bos, J. en Harting, E. 2006). Deze methodiek wordt op Hogeschool Leiden ook door docenten gebruikt bij de uitvoering van projecten. "Ik heb geleerd dat het ontzettend belangrijk is om een project goed voor te bereiden en te evalueren", vertelt Patricia. "In de praktijk start je vaak zonder al te veel voorbereiding aan iets nieuws. Door de methode van Procesmatig Creëren heb ik geleerd om gestructureerd te werken aan een verandering. Je moet bijvoorbeeld altijd eerst een gedegen analyse van de omgeving. Wat zijn de slaag- en faalfactoren? Hierdoor vergroot je de kans dat je project slaagt."

Volleerd innovatieprojectleider

Als afsluiting van haar studie gaat Patricia als projectleider een innovatieproject opzetten en uitvoeren. Om ketenzorg te realiseren voor COPD-patiënten wil zij komen tot een productdefiniëring van de fysiotherapeutische zorg bij COPD patiënten. Daarna kan ze zich een volleerd innovator noemen binnen de fysiotherapiepraktijk. Hoe wil ze die rol op haar werk verder vormgeven? "Ik zou het leuk vinden om nieuwe projecten op te zetten. De combinatie van een goede voorbereiding en vakinhoudelijke verdieping spreekt me heel erg aan. Ik werk in een jong team van mensen met verschillende specialisaties en ambities, dus uitdagingen genoeg!"

Een veelbelovende toekomst

Ook Joep ziet het helemaal zitten met Patricia. "Patricia heeft zich dankzij de opleiding al sterk ontwikkeld in klinisch redeneren. Ook kijkt ze nu heel kritisch naar het doelmatig handelen van zichzelf en haar collega's. Ik verwacht dat ze nog verder zal groeien. Niet alleen op het gebied van de patiëntenbegeleiding, maar ook bij de ontwikkeling van implementatiestrategieën voor de behandeling van chronisch zieken en ouderen. En natuurlijk komt al die kennis ook goed van pas in haar functie als kwaliteitsmanager." □

Is uw praktijk klaar voor de toekomst?

Het aantal mensen met een chronische ziekte zal de komende jaren flink stijgen, terwijl de groep potentiële behandelaren juist kleiner wordt. Dit vraagt ook van de fysiotherapie om nieuwe zorgvormen, waarbij de kosten hanteerbaar blijven. Daarnaast maakt de marktwerking en het ontstaan van nieuwe zorgconcepten profilering van praktijken en instellingen noodzakelijk. Is uw organisatie klaar voor deze ontwikkelingen?

opleidingen 2000

Specialist in sportopleidingen
locaties in heel Nederland

Opleidingen 2000 heeft al vele jaren een goede naam in de fitness-, zwem- en fysiotherapiebranche. Onze opleidingen zijn in heel Nederland erkend door vele instanties, zoals Fit!vak, ClubPT, de BGN en het ministerie van Volksgezondheid, Welzijn en Sport. Opleidingen 2000 biedt nu diverse opleidingen in aangepaste, verkorte vorm aan voor fysiotherapeuten.

Start nu een verkorte opleiding speciaal voor Fysiotherapeuten

Verkort Fitnesstrainer-A (VWS erkend, KNGF in aanvraag)
In 4,5 dag rijkserkend Fitnesstrainer! Doelgroep: Fysiotherapeuten die met fitnessapparatuur willen gaan werken met patiënten, uitbehandelde patiënten of preventief. Geef u snel op!

Verkort Groepslesdocent (VWS erkend, KNGF in aanvraag)
In 4,5 dag wordt u groepslesdocent en leert lesgeven in diverse soorten groepslessen, zoals aerobics, steps, circuittraining, etc. Doelgroep: Fysiotherapeuten die met groepen op muziek willen gaan bewegen.

Gewichtconsulent (BGN erkend)

Erkend voedingspecialist worden! Consulten worden vergoed door veel zorgverzekeraars. Deze cursus is tevens een onderdeel van de opleiding leefstijladviseur die erkend wordt door ClubPT.

Indoor Cycling Instructeur

U wil zich graag bekwamen in het lesgeven aan deze leuke, maar intensieve vorm van fietsen! Geef u dan op voor de 3-daagse opleiding.

Medic First Aid® (EHBO)

Laat u in 2 dagen opleiden en voldoe hiermee aan de eisen die de verzekeraars momenteel stellen. Verplicht voor Fysiotherapeuten. Wij kunnen in-company cursussen verzorgen in 1 dag. Ook leveren wij A.E.D.-apparatuur met instructietraining.

BHV cursus (verplicht voor fysiotherapiepraktijken)

U dient te voldoen aan de wettelijke verplichting om altijd een BHV-er in de praktijk te hebben. Opleidingen 2000 leidt u in 1 dag op. Dit kan ook in-company, eventueel in combinatie met een AED-training.

Opleidingen 2000
Hoofdkantoor:
Innovatiepark 7
4906 AA Oosterhout
T: (0162) 498860
E: info@opleidingen2000.nl

Opleidingen 2000 heeft locaties in:
Geleen, Venlo, Tilburg, Breda,
Kerkrand, Zwolle, Haaksbergen,
Almere, Nieuwegein, Leeuwarden

www.opleidingen2000.nl